

# Växa Sverige

Strategier vid  
grovfoderbrist

Hanna Nilsson



**VÄXA**  
S V E R I G E



# Vid grovfoderbrist

- Inventera foder och djurlager
  - Alternativ
    - Helsäd
    - Halm
    - Ammoniakbehandlad halm
    - Träda
    - Färdigfoder anpassat för låg grovfoderandel
  - Minska spillet
    - Ensilering av eventuell återväxt
    - Lagring
    - Utfodring
  - Överutfodra inte
  - Förkorta uppfödningstiden
  - Sortera ut djur, dräktighetsundersök tidigt
-



# Inventera foder och djur

- Inventera foder
    - Mängder
    - Näringsvärden
    - Lägg plan för hela året!
  - Inventera djurlagret
    - Hur ser ditt djurlager ut på gården?
    - Mycket rekrytering? Hög inkalvningsåldern?
    - Går det att göra något med djurflödet?
    - Ha rutiner på att dräktighetsundersöka i tid och slå ut djur som inte skall vara kvar
-



# Kalvgömmeutfodring lönar sig...

- Kortar uppfödningstiden!
  - Tidig kalvning och sen installning
  - Många unga kor
  - Kor i dåligt hull
  - Betesbrist eller låg betestillväxt





# Foderstaten



- Helsäd
- Halm
- Ammoniakbehandlad halm
- Grovfoderersättande färdigfoder





# Helsädesensilage

- Varierande näringsinnehåll beroende på sädeslag och mognadsgrad
  - Tänk på att minska förlusterna!
    - Helsädesbord på självgående hack ger minst förluster i fält
    - Vid sen skörd: använd cornkracker
  - Har du ensilerat raps?
    - Glöm inte analysera! Kolla nitraten!
-



# Halm

- Bra för att öka fiberandelen i foderstaten
- Hackad
- Blandad med ensilage



# Ammoniakbehandlad halm

- Förbättrar energiinnehållet med 30-40 %
    - smaklighet med 30%
    - Halm 6,6 MJ/kg ts, 50 g Rp
    - Behandlad 9,2 MJ/kg ts. 80 g Rp
  - Tillför lösligt protein, inget vomstabil
  - Vattenhalt minst 12%, gärna 20%, inom tre dygn efter pressning
  - Lagring innan utfodring
    - <+5°C, 8 v
    - +5°C till +15°C 4-8v
  - Luftas innan utfodring 3-4 dagar
-



# Ammoniakbehandlad halm

- Pris:
    - Vid stackbehandling 400:-/ton inkl plast och slang, slang kan återanvändas
    - Vid behandling av plastade balar 400-450:-/ ton, exkl plast
    - Vid behandling i korv (Winlin) 300 - 330:-/ton exkl plast
  - Beställning:
    - Beställning och samordning via maskinringen.
  - Halm:
    - All halm kan behandlas dock är smakligheten bäst i vårsädeshalm och höstvede. Råg blir väl grovt.
    - Fröhalm (rösvingel etc.) går också bra att behandla, vissa kunder har även behandlat ärthalm med gott resultat.
    - Bara ren halm: om gröna växtdelar → risk för Toxiska substanser 4-metyl-imidazol (4-Mel)
  - Fuktig halm kan pressas och behandlas med mkt. bra resultat dock måste behandling ske inom 3 dagar efter pressning.
-



# Färdigfoder



- Foderfirmorna har speciella färdigfoder anpassade för foderstater med lågt grovfoderinnehåll
  - Fiber från kli, skal, betprodukter och palmkärnexpeller
  - Alternativen:
    - Svenska foder: Rosa grönmix
    - Lantmännen Kompletta grov
    - Johan Hansson
      - Edel nova bete
      - Edel nova vall
-



# Sammanfattning

- Foderinventering
  - Beläggning
  - Korrigera foderstat efter tillgång
    - Helsäd (spannmål och raps)
    - majs
    - Halm i foderstaten
    - Ammoniakbehandlad halm
    - Grovfoderersättande kraftfoder
    - Trädor
  - Om det börjar regna och blir bete under andra halvan av säsongen, sinlägg kor som mjölkar lite och skicka ut på bete
  - Foderkostnader- viktigt att ha koll på produktionskostnaderna eftersom foderkostnaderna riskerar att dra iväg
  - Strömedel:
    - Rapshalm som strö
    - Torv
-